

PRINCIPATELE-UNITE.

DIMBOVITA

FOLIA POLITICĂ ȘI LITERARĂ.

Această foaie este de două ori pe săptămână... Prețul abonamentelor...

Abonajia se face la librăria Chist. Ioaninș et C-ia Romanov...

INSCIINȚARE.

Ont abonajii din Pitești, dănece aș primii jurnale pe tot trimestrul al 4-lea, la sfârșit, refuză a plăti. Ne facem datorie a vesti că dăca în timp de 15 zile...

Administrația jurnalelor.

București, 24 Octombrie.

Măști strigă mi scriș, înfrățire, înfrățire! Noi înșine pronunțăm acest mijloc, ca să ajungem la un bine oare-kare pentru patrie.

Însă vorba înfrățire se vede că se esnlikă de fie cine din păștel săș de vedere.

Să ne înțelepem. Șni înțeleg înfrățirea între toate partitidele, fără diferință; alții între chin-surezece înși.

Evanjelia este karteia principinilor lăi Krist; kăđi aș adontat această parte, sânt krestini; kăđi sânt krestini, sânt frađi. Kăđi sânt kontra acestii evanjelii nă sânt krestini, nă pot să fie frađi.

Konvenienșnea este evanjelia politikă a Romănilor. Kăđi aș adontat principinile ei de libertate mi egalitate fak parte din această mare partidă liberală mi națională; kăđi din de această partidă, sânt frađi; kăđi sânt kontra acestor principii, nă sânt liberali, nă pot să se înfrățească.

Pentru noi dar înfrățirea este rekonsiliarea între diversele nșange ce kompăn această mare partidă națională mi liberală. Toate aceste nșange aș aveiamă reliđione; singura diferință între ele, konsistă în kestisni sekondare, de esekăđione, de mălte ori în antinaii persoanele. Cheia ce tot-dăna am kombăst a fost smirită de antinaii ce tinde a desbina între diușii anostolii aveiamă kredinđi. Între aceste diverse rămări ale avelșiam arbor fraternizășnea este posibilă.

Nă va fi tot astfel între aceste din șrmă nșange mi între partida ce reprezintă ideile mi datinele trekste.

Că va fraterniza trekstă mi viitoră? Că se va înfrăđi acela ce toată viața sa a aspirat la libertatea patriei, la fericierea generală a Romănilor, la egalitatea drentrilor țățlor stărilor, că acela ce toată viața sa a dorit starea trekstă de kăvernici a đării, înstăđișnele privileđișli, fericierea șnei klășe că perderea celorlă mășđi? Înainte

de a se înfrăđi că oamenii partidei kontrarii, trebă să fraternizeze că principinile ei de libertate, de egalitate. Că va fraterniza esilată mi întemniđată pentru această principii, că acela ce în acelaș timp înkășna că florii învasișnele streine?

Asfel nă se poate o înfrăđire generală, între elemente diametral opăse șnăl altșia prin natăra lor: o asemenea înfrăđire nă servă la nimic.

Sânt două jurnale ce citim tot dăna că plăcere: Națională mi Romăniș în artikolii redaktorilor lor. De mălte ori poate să skăpe în aceste foi nișce kăpetări eksotice. Această ni s'a întemniđat mi noș în zilele din șrmă că nișce kăpetări streine așmă șnei persoane onorabile adormite în pașea mormințăli, mi ne sinderă înkă inima kănd ne găndim la această profanađione involontară. În No. de la 22 okt. al konfratelăi Romăniș, citim șn art. de D. K. D. Ariveskă. Onorabilă ștor ne adresă șn grațios bșket de espresionă înșrioase pentru că în observađionele noastre așmă șitărei făkste de Minister despre đăđna șnor Romăniș mormiș în esil, între alđii nă am fi enșmerat mi đăđna răpoșăilor Negliči mi Pleshoiăniș. D. Ariveskă ne leagă într'șn tei că Ministră mi zice: „Am fi dorit toți ka mi Ministră din afară, mi redaktorșl Dimboviței, dăca nă ka altfel, cel nășin ka noeđi, șș fi avșt o memorie măi bșnă în kestisnea această pentru respektă kătre veritate mi amorșl kătre Romănia, pentru kare a mărit mi Negliči mi Băleskă mi tođi cei alđi de kare vorbim.

Dăca grațiosă skriitor nă ar fi năș în aveiamă kategorie pe Redak. Dimboviței că Ministră din afară, nă am fi făkșt acest rășșșș, ba înkă l'am fi aplădat pentru adăcere sa aminte, prekăm am fost cei dintiș a face observare Ministerăliș kănd era vorba de N. Băleskă mi Voineskă nămă, că măi sânt mi alđii. Dar știmabilă ștor al istoriei Kimpăngăliș nă face astfel: Că zice că redaktorșl Dimboviței șș fi avșt o memorie măi bșnă în kestisnea această, pentru respektă kătre veritate mi amorșl kătre Romănia.

Întrebăm pe amabilă nostră poet, a înđeles d-lăi simđșl acestor rindări?

O minșnate Platone! imi adăk aminte de vorbele tale... Acest kăđăon zice în rensblikă sa lăkărăi frămoase! dăca nă am fi făkșt înșșmi prekășl a face kăte-va versări, kăzște în șitare așță, am fi zis că Platone grațiosăliș nostră poet că: „Poeđilor, șș li se nșie kășnă ne kan mi șș se șkoăđș afară din rensblikă.“ Dar zăđ! nă am voi să mă șkoăđș afară din đăđ, niči că kășnăș în kan! niči pe mine niči pe konfratele nostră de poesie. Găvernăș ordonă adăcherea đăđniș răpo-

sășliș Băleskă mi Voineskă. Redaktorșl Dimboviței cel dintiș face observare Ministrăliș că măi sânt mi alđi esilađi mormiș prekăm: Negličiș Iskoveskă, Inateskă, popă Atanasis mi alđii.

D. Ariveskă ne rășșnde că kăte-va zile în șrmă, că espresionele înșrioase că memoria noastră nă este pentru veritate mi pentru Romănia, kăci am șitat pe răpoșăliș Negliči.

Iată ce zice Dimbovia de la 17 okt. „Kredem înșă că pe lăngă această se va adăce mi đăđna niktorsă Negličiș mi Iskoveskă, mi Inateskă, mi Romanov. Apoi: „Șperăm cel nășin că se va răđika la poile chimire, șn mare morminț, pe kare se va skri nămele țățlor avelor nefericiđi esilađi mormiș în șșferinđ.“ Aceste zise ale Dimboviței nă se loveskă că kritika aștorăliș kare zice în art. săș: „Se vede k'ăș șitat amădoi ne demnșl, amabilșl, sniritșossł Negličiș.

Iată imnșțări nemeritate. Dăca în No. de la 17, Dimbovia vorbesce de Negličiș, căm i se imnșță la 22 okt. că l'a șitat? Noi am reklamă în favorșl lăi Negličiș, cei dintiș, la 17; d-ta ai ștrigat că kăte-va zile în șrmă, mi tot d-ta te plăđi de noi că am șitat pe Negličiș!

Jădece cititorii ei înșșmi, în ce șă veritatea mi patria pentru șniș mi căm se fak de șnor mi nedrent imnșțările în zilele noastre! Că s'a șitat a se înșemna șn năme măi mășl!.. că toate că se gășesce înșemnat.

Nă înđelepem pentru ce aștorăliș istoriei Kămpăngăliș, ne făcea șn resbel așer pe kare noi nă il zărisem înkă păpă așță, kănd întimularea nił deskoperi, mi pe arăș mi înșenștă săș: mi alt artikol în gazeta Rășorma. Dăca grațiosă poet voiesce persoanei noastre; dăca tođi enimiđii verităței mi ai Romăniș a kăzșt învinuș șș nana înfokășliș nostră amik, mi noi am rămăș cei din șrmă enimiđiș inkă în nișioare, vom satisfăce natriotșimșl d-lăi Ariveskă, askăltăndăliș să'mi șkoăđș naranonșl.

Și această pretinșă șitare, din partea Dimboviței, aș dat nașchere oare șrmătoarelor rindăriș jeremiadișe? „Iar ță Isdee, kare zăizi „mi menriđiș pe profeciđiș mi liberatoriș țăi, ță „vei mări...“

B.

Reprodăchem că plăchere din Naționalăș șrmătorăliș artikol șș skris Dimitrie Gika, așșura gardei naționale, că atăș măi mășl că întră în kădrăł doringelor noastre. Că kăș se va arma acest popor Romăniș, că atăș se va anșonia măi mășl de kălmea ce-i este șșsită. Observăm nămă onorabilăliș desășat al Ilfovăliș, că garda națională ce am đoi noi este așeia ce s'ar kompăne din tođi Ro-

de xrti, prin mijlocul aksiei, karakterele ce kompun skriptura telegrafik.

Astfel este aparatul Reventor in cea mai mare a sa simplitate.

Un alt aparat il este komplectez: acesta este ajstator (Relais). Ne vom incherka mai la vale a esnika fonkcionile lui.

Sa zmmrim mai intai karsul acesti agent invisibil (elektivitetea), a krsi efekte mervelioase ne se pot indetel admira. Sa zmmrim de la Pila unde se nasce mi pntz la Reventori unde se efektueaz lskrarea sa misterioas. Sune esempls: sa zmmrim k Pila mi Maninslatorul este in Bskrestii, iar aparatul Reventor se aflz intr'o depntare de 30 pomtii, prekm am zice la Iami; un fir sa tel kontinz isolat in toatz indinderea lui, znesce maninslatorul din Bskrestii k Reventor din Iami, elektivitetea pleak de la levierul metalik ce imnegat din Bskrestii pntz in minkare, mi se sdrz la Iami k tel ce este infmrat imrejzrl bobinei elektrul magnetik, acesta este telul de kondzere.

Tot in Bskrestii un alt tel znesce btontul Maninslatorul, ce este depntat de levier nma printr'un mik snadi, k znl din Polii Pilei; iar de la cel-l-alt Pol pleak un al treilea tel kare se afndz in pzmnt. Acestia sunt telii Pilei.

Tot in znosigiakz elektivitetea pleak de la Bskrestii la Iami, azi telul ce este infmrat imrejzrl Elektro-Magnetsli mi la kare este sdat ne de o parte firul liniei, de cea-l-altz parte se kontinz mi se afndz iarzmi in pzmnt: Acesta se kiamz telul pzmintsl.

Ktre acestea pzmintsl, printr'un fenomen neeslikat inkz dar nekontestabil, pine lok de un alt fir kare znesce telul ce se afndz in pzmnt la Bskrestii k cel ce se afndz la Iami, astfel in krt un cerk kontinz znesce intre dinsele ambele polzri ale Pilei din Bskrestii treknd prin Maninslator mi Reventor.

O singzr inchetare saz intrerzneru esistz k toate acestea intr'acel cerk. Aceasta se aflz in Maninslator, unde telul liniei mi telul Pilei sunt separate printr'un mik snadi. Dar aceastaz intrerzneru incheatez de ktre ori Levierul Maninslatorul de unde pleak firul liniei atinze btontul de alamz unde ajznde telul Pilei; atznci cerkul este komplekt.

Este knoskrt k elektivitetea ce desvoaltz dekompozigiunea kimikz a Pilei se indrenteaz ktre fie-kare din polzrile ei; mi k, de ktre ori aceste doz polzri sint znite intre sine printr'o vargz saz printr'un tel metalik neintrerznt, se formeaz un korent de doz elektivitzi oposite kare se kastz intre sine mi se rekompun. Acest korent incheatz nma atznci knd aceste doz polzri sunt din noz separate. Astfel de ktre ori levierul Maninslatorul atinze btontul de alamz mi formeaz cerkul, korentul trece; din kontra, indatz ce incheatez kontaktul, incheatez mi korentul.

Kare este akziunea acesti korent in trecearea sa? — Acest korent merze in aparatul din Iami unde magnetizeaz firul imrejzrl krsia se aflz infmrat telul. Fierul, fiind magnetizat k kuzul acesta, atraze bara levierul: levierul se anleak mi aksli, ridikndz se prin minkarea de baskz saz kzmuz, lovesce znl din cilindri mi imrimz movimentul saz ne fmie de xrtia ce se desfaze dne cilindz. Knd korentul elektrul incheatz de a trece, fierul Elektro-Mag-

netul din aparatul Reventor, lsknd intr'acelam moment magnetizad sa, lasz de kade bara de fer a levierul; levierul imi ia atznci pozigiunea sa normalz, mi aksli incheatez astfel de a inprima ne xrti.

Sa arzmm akzmm kmm fonkzioneaz aceste aparate, mi sa zmmrim trimiterea znei depene.

Bskrestii kiamz ne Iami. Kite-va loviri znesce a levierul Maninslatorul ne btontul ce kompukz k Pila sunt in destul pentru aceasta. Aceasta renetatz trimitere a korentul, fak ne aksli din aparatul Reventor de la Iami de lovesce ne cilindz acestzia, mi sgomatz vestesce ne imnegat de akolo.

Acesta pntz atznci in minkare rjazl aparatul saz ce pntz azi era omrit prin firul desne kare am vorbit mai sss, mi atznci fzmia de xrtie inchea a se desfzmra. Vestemte mi dmsl ne imnegat din Bskrestii k este gata a priimi depena, mi transmisia inchea.

Skriptura telegrafikz se kompune nma din pntzri mi linii, al kzora nmmz mi diferite kombinadii formeaz literel alfabetul in modz zmmtor:

p r i n e i p a
t e l e z n i t e

Acesta este sekretul transmimilor telegrafice. Este foarte simpls; dar ktre lskzri ktre deskoperiri mi incherkri snre a ajznde la o asemenea simplitate! Mmsnat rezultat, ce promite ne viitor mlte alte mmsni.

(Va zmma)
C. L.

URZICARI.

Zni oameni se kred nedrentzidi pentru k li saz ridikat drentul de a mai face nedrentzidi mi rziri.

Un broskoi saz din movirz ne un likzriqiz.

— De ce mz gonesci? se plnze acesta.
— Pentru k prea lzcesti.

Ce este falimentul? Un mijlok sikz de inavzrire, in znele dzri.

Zni nigmei, neavind din ce'mi face un piedestal ka sa se inalze mi sa narz korifel intre konchetzdenii lor, az lzat obiceiul de a'mi face mizoroanpe de nomol din balta Cimmezisl. Vz ptezi inkipsi daka aceste mijloace pot fi klasice mi de lszgz dzratz.

Intreba o datz oare cine ne un zimar, kare sunt cei mai bni mmmerii. Acesta rzsnnze:

— Solivitorii de slzbe mi krtzani ce n'az trzszri frmoase.

Reforma ce, dne oviniznea noastrz, are un frmos viitor, in No. din zmmz, sa fentel ktre koadz de varietzile zapzuresci, mi se zskrie D. I. K. Fzndeskz. Iatz inz ce ne skrie D. Fzndeskz:

In Reforma No. 14 intre snini mi ziz lini zbskriimi de mine, se aflz doz puzzi dntii mi jzmmtate dintre a natra kare mi le atribze mie. Ez mtiindz-mz streia la aceasta, protest.

I. K. Fzndeskz.

Instiintare particulara.

Assnra adzverei tuzzrilor de sentzmmz (a oborsli) ale Bskrestilor inzntz, ka a znsi mare mi imzmmstat folos al kanitalei mi al dzntslz saz.

de Konst. Stefanide.

Daka snimintzdzarea d'akzmm lusz de agonisalz, strigind cere serioasa kztare mi nezbovita indrozvere a ori ce adzvratz inlesniri saz imbzntzdziri, mai ales pnbliko-komerciale, apoi zsnzmmisl, de mi prin osebite imrejzrzri nss astzzi in nepnzka pozigi d'a ns nstea anlika tot timzsl trebzinqos snre a skri desne acest insemnat obiekz, k kvenita deslzmiere, dar ka om obizmsit a mz li kif prin nstingz d'a okasiona binele komz anela ce vzz k luszente in societatea k pagzba acestea mi akzma dorind a servi aceste kanitale (in kare viedzesk d'auzoane doz zezeniari) mi dzntslz ei, k arzrtarea insemnatelor folozzri sociale, komerciale mi morale, ce negremit ar isvorz din mztarea oborzli inzntzrl oramzsl; ast-fel, pentru astzzi, prealabil, intreminz, nma in preskrtare, a dnezne azl aceasta a mea idez ka parte a znsi mir de indrentzri kinzsite assnra tuzzrilor Moldo-Romzni in general, mi mz mzzinesk pentru akzmm in pomenirea acesti obiekz, k asigzrare arznd, k la imprtzmirea aceste a mele vekz mi favorite idez, de obute am intimnizat inkzvinzare, inkz kiar mi k entzssiasm. Erea bine, firente, a se gzsi mi vre un ajstor, mai ales material, snre a nstea lskra k desvuzmiere in acest, in efektele sale, mare obiekz; dar unde este acel cetzdean, mai ales akzmm in aceasta lszgz kriz? Deskiznd dar azi traktarea prezisli obiekz, mi pntrez uentz kznnd imprtzmirea ksvintelor, prekm sokotesk, foarte nsterni mi decisive celoz pentru infingarea aceste reforme, ne lszgz kare, obiekzurile kontrarii, sokotesk, ne ka niute nlszi, mi inkeiz aceastaz prekzvinzare k eksuzsiera dzvei mele speranze, k, prekm la 1850, prin inigiativa, ce, desinteresat am lzat din komzmmimire pentru marele pnblik vinzrtoriz la tuzgzl momilor mz, am avz norokul prin inalz mijlozire al libera de skandalozese rzntzri de bani pntz 'n 10 galb. de om (bogasier), ce sferea prin kzkarea d'a drentul a art. 160 al reglzmentslz org. mi a vedea atznci, prin zmmare, in lokul obuteentei nemlzgmiri, ce erca, de obute plzcherea mi bskriea, pnblikzsl kz nenzmzrate bine-kzvinztri assnra i. c. Domnitorzli d'in vreme, mi, in sfzmrit, a azzi nri un reprezentant imperial lzmmat sl domnesk mesaziz „Dites, a Mr. Stefanide, que Je mets un grand prix sur l'occasion qu'il m'a donné, de faire cesser un abus, qui était scandaleux etc.“, asemenea mi akzmm sner zik, k voiz avea norokul, a vedea prin adzcherea tuzzrilor azelora de sentzmmz — tot d'odatz stremstate ne lznea mi joia pentru invederate kzvinte — inchetind simgztoarele de astzzi grestzdi mi pagzbe ale foarte mlzora, mi nskinds-se prin acest mztare o mslgime de folozzri nsoi, statornici mi kresknde; da, k un kzvint, d'akzmm gzst bskriea imazminds-mi plzka nrvire a inffoziei mai mlzozuzzri ale kanitalei (ce astzzi se aflz in proastz stanz de veke amozgire) mi a kvenitei de obute nemlzgmiri, mai notrivite frmoasei nsmirei de Bskrestii.

DE BIZNARE.

Este o smmz mare de puzzri mi anzme:

KANAPI,

foarte frmoase, a se adresa la Otelul Konkordia la odaia No. 27.